

18.9x9.61	1	עמוד 14	מצב הרוח	21/03/2014	41688453-9
אח - 80039					

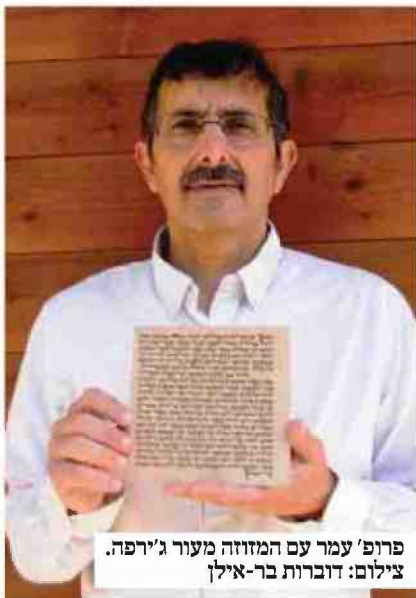
לראשונה - מזוזה כשרה נכתבה על גוויל מעור של ג'רפה

פחמתי שהופק מעשן, כפי שהיה מקובל בעת העתיקה.

דגימות של עור נפשוטו מג'רף זכר בוגר שמת ממחלה בספארי. הסתבר שעור הג'רפה הוא עבה במיוחד, ובמסגרת המחקר נעשה עיבוד של העור לגוויל. המחקר כלל סקירה של מקורות הלכתיים, היסטוריים וממצא ארכיאולוגי. פרופ' זהר עמר גייס את הרב משה צארום לביצוע תהליך העיבוד המעשי של הגוויל, שהוא מורכב וממושך ביותר.

חשיבותו של המחקר היא בתיעוד שיטת עיבוד מסורתית שהייתה רווחת בימי קדם במזרח התיכון, ובימינו נותרה בקרב מקצת מיהודי תימן. מעבר לחשיבות התיעוד ושימור מסורת מלאכה עתיקה זו, דגימות העור המעובד יוכלו לשמש כמודל לימוד והשוואה לממצאי עור עתיקים שנמצאו בחפירות ארכיאולוגיות בישראל.

| אבי עמית

פרופ' עמר עם המזוזה מעור ג'רפה.
צילום: דוברות בר-אילן

השבת ייקראו בפרשת השבוע את פרשת שמיני, העוסקת בין היתר בבעלי החיים הטהורים והטמאים בתורה. הג'רפה הוא בעל חיים טהור, ועל פי מסורות זיהוי קדומות, הוא מזוזה עם ה'זמר' שבתורה (דברים י"ד ה). כשרותה של הג'רפה התאששה בסידרת מחקרים שערך פרופ' זהר עמר מהמחלקה ללימודי ארץ ישראל וארכיאולוגיה באוניברסיטת בר אילן, בשיתוף עם חוקרים נוספים, במסגרתם נעשו ניתוחים אנטומים ובדיקת כשרות החלב. הבדיקות נעשו בשיתוף פעולה עם הספארי (המרכז הזואולוגי ברמת גן - תל אביב).

במחקר הנוכחי פרופ' עמר בחן לראשונה את האפשרות המעשית של עיבוד עור ג'רפה והתאמתו לכתיבת ספרי תורה, מזוזות ותפילין (סת"ם). במהלך המחקר נקבע תקדים: לראשונה בהיסטוריה, ככל הידוע, עובד עור של ג'רפה לצורך כתיבת סת"ם, ועליו נכתבה מזוזה כשרה בדיו רגיל ובדיו